

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

Конопліна О.О., асистент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, Назаренко А.О., магістр, Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова

Глобалізація світової економіки та євроінтеграція встановлюють нові вимоги щодо удосконалення методології збору, обробки та розкриття економічної інформації про господарську діяльність суб'єктів господарювання. Серед основних показників, що характеризує підприємство та має важливе значення для користувачів, є зрозуміла звітність, оформлена за міжнародними стандартами.

Питання впровадження та застосування міжнародних стандартів і покладення їх в основу національної системи бухгалтерського обліку завжди викликало багато суперечок та супроводжувалося дискусіями, як в наукових колах, так і серед фахівців-практиків. Найбільш ґрунтовно свої позиції щодо міжнародних стандартів висвітлювали у своїх працях як вітчизняні так і зарубіжні вчені, серед яких: Г.Г. Кірейцев, Ф.Ф. Бутинець, В.М. Жук [3], С.Ф. Голов, В.М. Пархоменко, С.Я. Зубілевич, І.А. Белоусова, С.Ф. Голов [1, 2], О.І. Жабін, Я.М. Соколов, О.П. Славкова, Ш.М. Саудагаран, Дж.С. Трей, А. Яруга.

Фінансова звітність відображає фінансовий стан та результати діяльності суб'єкта господарювання. Метою фінансових звітів є надання користувачам інформації про фінансовий стан та грошові потоки суб'єкта господарювання, яка є корисною при прийнятті ними економічних рішень.

Існує ряд причин, які поступово схиляють Україну до переходу на міжнародні стандарти обліку. Найвагомим є те, що цей перехід дозволить уникнути облікового хаосу, коли одне підприємство формує звітність одночасно згідно національним та міжнародним вимогам, що може ускладнити розуміння інформації інвесторами, кредиторами та іншими користувачами. Також виникають переваги для ринків капіталу, що надає можливість швидше реагувати на відхилення чи зміни в інформації. І, наостанок, це суттєва допомога бухгалтерам і підприємцям у формуванні швидкої, правдивої, достовірної інформації, веденні обліку та складання звітності.

Ведення обліку за міжнародними стандартами дає можливість виділити низку таких переваг:

- здійснення ефективного фінансового аналізу підприємства щодо його ліквідності та платоспроможності;
- дає можливість здійснювати прогноз щодо майбутньої діяльності підприємства;
- фінансова звітність є доступною для широкого кола користувачів;

Виходячи з вищеперерахованого, можна виділити найвагомішу рису – облік дозволяє контролювати виконання підприємством зобов'язань, наявність і рух майна, ефективного використання матеріальних і фінансових ресурсів.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі - МСФЗ) можна розцінювати як інструмент глобалізації економіки та світових господарських зв'язків. Принципи, закладені в порядку складання звітності згідно МСФЗ, дають можливість відобразити реальний фінансовий стан підприємства. Тому цінність МСФЗ має значення не тільки для зарубіжних, а й для вітчизняних інвесторів.

Впровадження МСФЗ дасть можливість: залучити закордонних інвесторів та розширити експортні можливості України, які в свою чергу приведуть до зниження безробіття, забезпечать вихід з кризи та майбутнє процвітання економіки.

Впровадження фінансової звітності за міжнародними стандартами вимагає вирішення ряду проблем, серед яких можна виділити наступні:

- необхідність формування інституційних механізмів, що забезпечують розроблення, впровадження міжнародних стандартів фінансової і нагляд за їх дотриманням на міжнародному, національному і регіональних рівнях, а також забезпечення скоординованої роботи цих механізмів;

- потреба у вирішенні питань правового впровадження МСФЗ в національну практику, розроблення нових нормативів і внесення змін до діючої законодавчо-нормативної бази;

- відсутність достатньої кількості кваліфікованих фахівців, які можуть розуміти і застосовувати МСФЗ. На їх навчання підуть додаткові витрати та затрати часу;

- відсутність освітніх програм стосовно МСФЗ, внаслідок чого виникає потреба у придбанні нового програмного забезпечення, яке значно полегшує роботу персоналу, що несе за собою виникнення додаткових витрат;

- виникає необхідність у зборі додаткової інформації, яку вимагають МСФЗ, включення до посадових обов'язків працівників підрозділів додаткових функцій;

- складність окремих стандартів. Найбільш важкі для сприйняття на сьогоднішній день стандарти МСФЗ, присвячені відображенню у звітності фінансових інструментів, таких як: вкладень у цінні папери, похідних інструментів, дебіторської та кредиторської заборгованості.

Окрім цього, власнику підприємства необхідно підібрати правильну стратегію впровадження МСФЗ. Існує два основних підходи при переведенні фінансової звітності на міжнародні стандарти:

- трансформація бухгалтерської звітності, складеної відповідно до національних стандартів на звітність в стандартах МСФЗ;

- конверсія або ведення паралельно з національними стандартами управлінського обліку відповідно до МСФЗ.

Завдяки спільним зусиллям розвинутих країн поступово створюється уніфікована система бухгалтерського обліку, тому МСФЗ на сьогодні є найперспективнішою системою обліку в напрямку масового застосування, введення та використання підприємствами різних розвинутих країн світу.

Можна зробити висновок, що Україна за рівнем наближення національних стандартів до міжнародних стандартів фінансової звітності значно відстає від передових країн світу. Інструментами вирішення проблем мають стати:

- розробка норм, методичних рекомендацій із застосування МСФЗ;
- координація дій органів державної влади, які регулюють організацію і методику ведення фінансового обліку та звітності;

- узгодження норм положень (стандартів) бухгалтерського обліку та податкового законодавства з метою формування оптимальної моделі взаємозв'язку системи оподаткування з системою бухгалтерського обліку;
- видання учбово-методичної літератури, яка висвітлює застосування міжнародних стандартів фінансового обліку та звітності;
- проведення заходів, спрямованих на дотримання професійної етики;
- забезпечення співпраці між вітчизняними спеціалістами;
- підвищення кваліфікації бухгалтерів.

За таких умов впровадження МСФЗ може стати інструментом підвищення прозорості й ефективності системи управління підприємства, що, у свою чергу, дасть Україні можливість залучення іноземних інвестицій і позик, а також виходу на зарубіжні ринки.

Список використаних джерел:

1. Голов С.Ф., Костюченко В.Н. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: [підручник] / С.Ф. Голов, В.Н. Костюченко. – Х.: Фактор, 2007. – 976 с.
2. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія / С. Ф. Голов – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
3. Жук В. М. До проблем стратегії запровадження МСФЗ в Україні / В. М. Жук [Текст] // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №10. – С. 16-22.
4. Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3332-17>